Atatürk Dönemi Dış Politika — Deneme

Akıllı Soru · 05.11.2026 · 6 soru

"Bir sınır beldesinin kaderi, önce diplomasi masasında şekillenmiş; ardından yerel meclisin kararıyla yeni bir siyasal statü kazanmıştır."

1. Bu sözlere bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılır?

A) Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılma kararının 29 Haziran 1939'da alındığına

B) Hatay Devleti'nin 1937'de Milletler Cemiyeti kararıyla kurulduğuna

C) Fransız birliklerinin Hatay'dan 23 Temmuz 1939'da ayrıldığına

D) Hatay Devleti'nin başbakanının Abdurrahman Melek olduğuna

E) Hatay'ın il statüsünün 7 Temmuz 1939 tarihli bir yasayla kurulduğuna

Hatay Devleti'nin devlet başkanlığına Tayfur Sökmen'in seçildiği, başbakanlığa ise Abdurrahman Melek'in getirildiği bilinmektedir. 23 Haziran 1939'da Ankara'da imzalanan antlaşmadan sonra süreç hızlanmış, 29 Haziran 1939'da Türkiye'ye katılma kararı alınmıştır.

2. Buna göre aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

A) Hatay sorununda diplomatik görüşmelerin siyasal kararlara zemin hazırladığına

B) Hatay Devleti'nin dış ilişkilerde tam bağımsız bir imparatorluk olduğuna

C) Türkiye'nin Hatay üzerindeki kararını yalnız askerî güçle aldığına

D) Fransız birliklerinin 1938'de Hatay'dan çekildiğine

E) Meclis Başkanlığına Tayfur Sökmen'in seçildiğine

I. 23 Haziran 1939'da Fransa ile Türkiye arasında Ankara'da bir antlaşma imzalanması II. 29 Haziran 1939'da Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılma kararını alması III. 23 Temmuz 1939'da Fransız birliklerinin Hatay'dan ayrılması

3. Yukarıdakilerden hangileri Hatay'ın Türkiye'ye katılma sürecinde diplomatik kararın ardından gerçekleşen uygulama aşamalarından biridir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

4. Aşağıdakilerden hangisi Hatay meselesinin 1939'daki çözüm sürecine ait tarihlerden biri değildir?

A) 23 Haziran 1939

B) 29 Haziran 1939

C) 7 Temmuz 1939

D) 23 Temmuz 1939

E) 2 Eylül 1939

5. 2 Eylül 1938'de kurulan, devlet başkanlığına Tayfur Sökmen'in getirildiği ve başbakanlığına Abdurrahman Melek'in seçildiği siyasal oluşum aşağıdakilerden hangisidir?

A) Hatay Devleti

B) Milletler Cemiyeti

C) Türkiye Büyük Millet Meclisi

D) Ankara Antlaşması

E) İskenderun Sancağı

1937'de Milletler Cemiyeti kararıyla başlayan süreçte İskenderun Sancağı, 2 Eylül 1938'de bağımsız bir siyasal yapı hâline gelmiştir. Bu gelişme, Türkiye'nin Fransa ile yürüttüğü diplomasinin askerî çatışma olmaksızın sonuç verdiğini göstermiştir.

6. Buna göre Hatay meselesinin çözümünde aşağıdakilerden hangisine başvurulduğu söylenebilir?

A) Türkiye, uluslararası hukuk zeminini kullanarak aşamalı bir çözüm yolu izlemiştir.

B) Türkiye, sorunu yalnızca tek taraflı iç hukuk düzenlemeleriyle sonuçlandırmıştır.

C) Türkiye, sınır meselesini doğrudan askerî harekâtla kesin olarak çözmüştür.

D) Türkiye, Fransa ile bütün diplomatik temasları keserek sonuca ulaşmıştır.

E) Türkiye, dış politika sorunlarında her durumda Milletler Cemiyeti kararlarını reddetmiştir.

Cevap Anahtarı

1. A
2. A
3. E
4. E
5. A
6. A

Çözümler

1. Sözlerde, önce diplomatik sürecin ardından yerel meclisin bir karar aldığı ve bunun yeni bir siyasal statüye yol açtığı anlatılmaktadır. Bu, Hatay Devleti'nin Türkiye'ye katılma kararının 29 Haziran 1939'da alınmasıyla örtüşür. En güçlü çeldirici E seçeneğidir; ancak 7 Temmuz 1939 tarihi Hatay'ın il olarak düzenlenmesini ifade eder, Türkiye'ye katılma kararını değil.

2. Doğru cevap A'dır; çünkü verilen kurulumda 23 Haziran 1939 Antlaşması ile 29 Haziran 1939'daki katılma kararı arasında doğrudan bir süreç ilişkisi kurulmaktadır. Bu da diplomatik görüşmelerin siyasal kararlara zemin hazırladığını gösterir. En güçlü çeldirici E'dir; çünkü Tayfur Sökmen'in adı metinde geçmektedir, fakat o devlet başkanıdır; Meclis Başkanlığına seçilen kişi Abdülgani Türkmen'dir. Dolayısıyla kişi adı mıknatısı ile rol karıştırılmaktadır.

3. Diplomatik karar niteliğindeki adım I numaralı antlaşmadır; bunun ardından meclis kararı ve askerî çekilme gerçekleşmiştir. En güçlü çeldirici D'dir; ancak I, bizzat diplomatik karar aşamasının kendisidir, sonrası değildir.

4. 23 Haziran, 29 Haziran, 7 Temmuz ve 23 Temmuz 1939 tarihlerinin her biri Hatay'ın çözüm sürecindeki somut aşamalardır. En güçlü çeldirici A'dır; Ankara'da imzalanan antlaşma tarihidir. 2 Eylül ise doğru yıl olarak 1938'de kuruluş tarihidir, 1939 değildir.

5. 2 Eylül 1938 tarihi, Tayfur Sökmen'in devlet başkanlığı ve Abdurrahman Melek'in başbakanlığı birlikte düşünüldüğünde doğru cevap Hatay Devleti'dir. Güçlü çeldirici olan İskenderun Sancağı ise bu devletin kurulmasından önceki idarî birimdir, devletin kendisi değildir.

6. 1937'de Milletler Cemiyeti kararı, 1938'de bağımsızlık ilanı vardır; bu zincir uluslararası ve diplomatik çözümü gösterir. En güçlü çeldirici C'dir; çünkü konu sınır meselesidir, ancak kaynaklarda askerî harekât değil diplomatik süreç yer alır.

Bu soruları online çöz, sonucunu hemen gör: akillisoru.com/dene